

Ärende: VN/846/2018

Utlåtandebegäran om regeringens proposition till riksdagen med förslag till Ålands självstyrelselag

Remissinstansens utlåtande

Ni kan skriva ert utlåtande i textfältet nedan

Justitieministeriet har berett Utsökningsverket tillfälle att ge ett utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till Ålands självstyrelselag. I sitt utlåtande fokuserar Utsökningsverket på vissa centrala frågor, som har anknytning till utsökningsförfarandet.

Lagstiftningsbehörigheten

I förslaget till ny självstyrelselag motsvarar stadgandena i fråga om lagstiftningsbehörigheten gällande rättskipning i hög grad nuvarande reglering. Vissa specifikationer har gjorts men främst gällande domstolväsendet. Varken i gällande självstyrelselag eller i förslaget till den nya lagen har utsökningen närmare reglerats. I förslaget till ny självstyrelselag torde dock utsökningen omfattas av 28 § 10 punkten och 14 punkten enligt vilka till riksdagens lagstiftningsbehörighet på Åland hör rättskipning och verkställighet av domar. Enligt detaljmotiveringen till 28 § 14 punkten omfattar verkställigheten av domar såväl privaträttsliga domar som brottmål och avgöranden av förvaltningsdomstolar och andra rättskipningsorgan. Eftersom utsökningen även verkställer direkt verkställbara fordringar (till exempel skatter) vilka baserar sig på beslut av förvaltningsorgan föreslås att man i den nya självstyrelselagen tar in ett stadgande gällande detta för att klarlägga rättsläget. Merparten av utsökningsärenden är sådana, som inte baserar sig på dom eller beslut av en domstol.

Språkliga rättigheterna

Vad gäller parternas språkliga rättigheter skulle enligt förslaget inga större förändringar ske i jämförelse med nuläget. De juridiska personernas rätt att använda finska i utsökningsprocessen

utökas i vissa fall. De språkliga rättigheterna för personer vilkas språk är annat än svenska eller finska blir samma som i övriga Finland.

Enligt specialmotiveringen till 89 § "har det ytterst sällan uppstått behov av att på finska betjäna en finskspråkig part i ett utsökningsärende". Huruvida man har kommit fram till denna slutsats, är okänt. Enligt Utsökningsverkets verksamhetsställe på Åland betjänar man dagligen finskspråkiga parter och bland annat alla utsökningsansökningar från fastländsk sökande kommer i dag på finska.

Språkliga rättigheterna inom området av rättskipning är viktiga, eftersom det handlar om parternas rättigheter och även grundläggande rättigheter samt betydande utövning av offentlig makt. Det borde tas i beaktande oaktat vilket språk parten använder. Förslaget visserligen inte innebär försämring i detta hänseende utan en viss förbättring.

Utsökningsförfarandet som statens funktion

Slutligen kan påminnas om att utsökning enligt maktdelningsprincipen räknas som en del av dömande makt dvs. rättskipning, något som i olika sammanhang kan medföra vissa olikheter jämfört med arrangemang av förvaltningen.

Juhani Toukola

riksfogde

Toukola Juhani
Ulosottolaitos - Riksfogdens kansli i samarbete med Ålands
verksamhetsställe och enheten för Västra Finlands omfattande
verkställighet